

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 –/..... г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл.от Наредба № за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и Заповед № РД 09-3708/23.08.2017 г. на министъра на образованието и науката

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит – по теория и практика на професията за придобиване на първа степен на професионална квалификация за специалност код **6211202 „Овцевъдство и козевъдство”**, от професия код **621120 „Работник в животновъдството”** от професионално направление код **621 „Растениевъдство и животновъдство”**.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	621	„РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО”
Професия	621120	„РАБОТНИК В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО”
Специалност	6211202	„ОВЦЕВЪДСТВО И КОЗЕВЪДСТВО”

Утвърдена със Заповед № РД 09-...../.....Г.

София, година

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит- по теория и практика на професията за придобиване на **първа** степен на професионална квалификация по специалност код **6211202**, „**Овцевъдство и козевъдство**“, професия код 621120 „**Работник в животновъдството**“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение почл.6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на първа степен по изучаваната професия „**Работник в животновъдството**“, специалност „**Овцевъдство и козевъдство**“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Държавният изпит - по теория и практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

Националната изпитна програма съдържа 10 изпитни теми с план тезис на учебното съдържание и критерии за оценяване. Учебното съдържание обхваща учебните предмети от общата, отрасловата, специфичната и разширената професионална подготовка, определени в типовия учебен план и в училищния учебен план. Комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

Държавният изпит – част по теория на професията се провежда като писмен изпит по една и съща тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция може да избере да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията чрез писмен тест. Тестът се разработва върху всяка изпитната тема в три варианта върху учебното съдържание от план тезиса и съответните критерии. Тестът се състои от три модула:

Първи модул – въпроси със затворен отговор.

Втори модул – въпроси с отворен отговор.

Трети модул – писмено решаване на казус или приложна задача.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **първа** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За част по теория на професията и специалността:

- а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б. Критерии за оценяване.

2. За част по практика на професията и специалността:

- а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б. Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

- а. Примерен изпитен билет.
- б. Примерно индивидуално практическо задание.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ –ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Породи овце за мляко

План-тезис:

- Представители на породи за мляко – външни особености, продуктивни характеристики
- Анатомично устройство на млечната жлеза. Млекообразуване и фактори, влияещи върху млечната продуктивност
- Видове фуражи за лактиращи овце. прибиране, съхранение, обработка преди хранене
- Изисквания за хуманно отношение при транспортиране на овце

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за температура на млякото във фермерския млекопункт и дневник за дезинфекция на същия.

Дидактически материали: снимки на породи овце, макет/снимка/схема на млечна жлеза и нейното устройство и на полова система при овце, формуляри на дневник за температура на млякото във фермерския млекопункт и дневник за дезинфекция на същия

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава породи овце за мляко, прави описание на техните характеристики	20
2.	Описва анатомичното устройство на млечната жлеза. Изброява факторите, от които зависи млечната продуктивност	20
3.	Изброява характерните фуражи за хранене на лактиращи овце, описва изисквания към прибиране, съхранение и обработка при хранене на овце	20
4.	Познава изискванията за хуманно отношение при транспортиране на животни	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: Породи овце за месо

План-тезис:

- Представители на породи за месо – външни особености, продуктивни характеристики
- Фактори, влияещи върху месната продуктивност
- Видове фуражи за угодяване на агнета и бракувани овце. Видове треви в ливадите и пасищата
- Хуманно отношение при клане на овце

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за паша на животните.

Дидактически материали: снимки на породи овце, макет/снимка/схема на млечна жлеза и нейното устройство и на полова система при овце, формуляр на дневник за паша на животните

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава породи овце за мляко, прави описание на техните характеристики	20
2.	Изброява, факторите от които зависи месната продуктивност	20
3.	Изброява характерните фуражи за хранене на овце за угодяване, коментира видовете треви в ливадите и пасищата	20
4.	Познава изискванията за хуманно отношение при клане на животни	20

5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: Породи овце за комбинирано използване- автохтонни породи в България

План-тезис:

- Карнобатска, Каракачанска, Медночервена Шуменска, Реплянска, Вакла Маришка овца – външни особености и продуктивни характеристики
- Екстериор на овце с комбинирана продуктивност
- Видове фуражи при оборно отглеждане на животните - производство и подготовка за изхранване.
- Хуманно отношение при паша на овце

Приложна задача/казус: изгответе дневен режим при оборно отглеждане на овце от млечно направление

Дидактически материали: снимки на породи овце, снимки/хербарии на фуражи, формуляр за дневен режим при оборно отглеждане на овце от млечно направление

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава автохтонните породи овце в България, описва външни признаци и техните характеристики	20
2.	Познава екстериора на овце с комбинирана продуктивност и описва неговото значение	20
3.	Изброява характерните фуражи за хранене на овце при оборно отглеждане, знае как се произвеждат и подготвят за изхранване	20
4.	Познава изискванията за хуманно отношение при паша на животните	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: Пасищно отглеждане на овце и кози

План-тезис:

- Дневен режим на ДПЖ при пасищно отглеждане
- Подготовка на пасището - почистване, видове паша, обезпечаването му с изкуствени майки и поилки, електропастир
- Видове осеменяване при овце-предимства на изкуственото осеменяване

- Признаци на болни животни и видове икономически болести при овцете

Приложна задача/казус: Попълнете полеви дневник за поддържане на пасището и дезинфекция на обора.

Дидактически материали: снимка/схема/макет на храносмилателна система при дребни преживни животни, снимки на изкуствени майки, поилки, електропастир, снимки на болни животни, формуляр на дневник за поддържане на пасището и дезинфекция на обора.

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Изготвя дневния режим при отглеждане на ДПЖ на пасището	20
2.	Познава изискванията при подготовка на пасището, изброява видовете паша и ги описва, посочва какво представлява електропастира	20
3.	Описва видовете осеменяване и изброява предимствата на изкуственото осеменяване на овце	20
4.	Познава признаците на болните животни, изброява икономически болести при овцете	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: Породи кози

План-тезис:

- Представители на вида - външни особености и продуктивни характеристики
- Биологични и стопански особености на козите
- Екстериор на кози. Грижи за хигиената на козите
- Болести при козите.

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за извършване на дезинфекция на доилни съоръжения и съдове и дневник за температурата и съхранението на млякото във ваната във фермерския млекопункт

Дидактически материали: снимки на породи кози, снимки на болни кози, формуляри на дневник за извършване на дезинфекция на доилни съоръжения и съдове и на дневник за температурата и съхранението на млякото във ваната във фермерския млекопункт

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Изброява породи кози, описва техните особености и продуктивни характеристики	20
2.	Изброява биологични и стопански особености на козите	20
3.	Познава екстериора на козите. Описва грижите за хигиената на козите	20

4.	Изброява болести при козите и описва признаците им	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6: Съхранение и реализация на овче и козе мляко

План-тезис:

- Млекообразуване и млекоотделяне – физиология на млечната жлеза. Химичен състав на овче и козе мляко.
- Съхранение на млякото – изисквания към оборудването и параметрите на микроклимата във фермерския млекопункт.
- Окачествяване на млякото – пробовземане и показатели за изследване. Недостатъци на млякото
- Транспортиране на млякото до млекопреработвателното предприятие

Приложна задача/казус: Разчетете резултатите от изследвания на проби мляко от независима лаборатория

Дидактически материали: снимка/схема/макет на млечна жлеза при кози, снимки на оборудване в млекосъбирателен пункт, формуляр с резултати от изследвания на проби мляко

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава процесите по млекообразуване и млекоотделяне при женските дребни преживни животни. Посочва химичния състав на млякото	20
2.	Познава изискванията за съхранение на овче и козе мляко	20
3.	Описва процеса по вземане на проби за окачествяване на мляко. Познава недостатъците на млякото	20
4.	Познава изискванията за транспортиране на млякото да млекопреработвателното предприятие	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: Хранене на овце и кози

План-тезис:

- Устройство на храносмилателната система.
- Основни видове фуражи за хранене на овце и кози – изисквания за производство, съхранение и подготовка за изхранване. Начини на залагане на фуражите
- Хранене на бременни и дойни ДПЖ при оборно отглеждане
- Хранене на бракувани ДПЖ

Приложна задача/казус: Попълнете дневник за извършване на дезинфекция на помещения за отглеждане на дребни преживни животни

дидактически материали: схема/макет на храносмилателна система при ДПЖ, формуляр на дневник за извършване на дезинфекция на помещения за отглеждане на ДПЖ

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава устройството на храносмилателната система при ДПЖ	20
2.	Познава видовете фуражи и изискванията към тях за производство, съхранение и изхранване, описва начините за залагане на фуражите	20
3.	Познава особеностите на хранене на бременни и дойни ДПЖ, изброява фуражи за хранене при оборно отглеждане	20
4.	Познава особеностите за хранене на бракувани ДПЖ	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: Развъждане, бременност и раждане при овце

План-тезис:

- Устройство на мъжка и женска полова система. Полова и стопанска зрялост и полов цикъл при овце
- Начини на осеменяване и съхранение на семенна течност. Безплодие и яловост. Случен план. Подготовка на мъжки и женски животни за случна кампания при овцете
- Физиология на бременността при овцете – продължителност на бременността. Признаци на раждането и раждане. Първи грижи за родилките и малките агънца
- Маститни заболявания при овцете

Приложна задача/казус: Извършете идентификация на овце

Дидактически материали: снимки/схеми на мъжка и женска полова система при овце, уреди за осеменяване, случен план – бланка, ушни марки клещи за маркиране

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Описва устройството на мъжката и женска полова система при овцете. Дефинира понятията полова и стопанска зрялост и познава особеностите на половия цикъл	20
2.	Познава начините за осеменяване на овце и изискванията за съхранение на семенна течност. Дефинира понятията безплодие и яловост. Съставя случен план. Описва подготовката на животните за случна кампания	20

3.	Познава физиологията на бременността. Посочва продължителостта на бременността. изброява и описва признаци на настъпващото раждане. Описва първите грижи за родилките и малките агнета	20
4.	Изброява признаците на мастит	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: Зоохигиени изисквания при отглеждане на ДПЖ

План-тезис:

- Изисквания към мястото за построяване на ферма за отглеждане на овце и кози. Изисквания към материалите за построяване на сгради за отглеждане на животни
- Изисквания към параметрите на микроклимата в помещенията. ДДД мероприятия във фермите, видове дезинфекция
- Изисквания за хуманно отглеждане на ДПЖ
- Изисквания за съхранение на оборския тор във фермата и пропускателен режим за хора

Приложна задача/казус: Подгответе план за текуща дезинфекция на обор за отглеждане на ДПЖ

Дидактически материали: архитектурно заснемане или план на ферма за ДПЖ, формуляр на план за текуща дезинфекция на обор за отглеждане на ДПЖ

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Изброява изискванията към мястото за изграждане на ферма за ДПЖ. Познава изискванията към строителните материали	20
2.	Познава изискванията към параметрите на микроклимата. Дефинира понятията дезинфекция, дезинсекция и дератизация и изброява	20
3.	Познава изискванията за хуманно отношение при отглеждане на овце и кози.	20
4.	Познава изискванията за съхранение на оборския тор и пропускателния режим във фермите	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
	Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: Грижи за хигиената на животните, помещенията за отглеждане и пасището

План-тезис:

- Грижа за тялото и копитата на животните.
- Профилактика на заразни и паразитни болести при ДПЖ, работно облекло и лични предпазни средства
- Хигиена на помещенията и съоръженията в тях. Хигиена на дворчетата за разходка на животните
- Грижи за пасището – почистване и девастация

Приложна задача/казус: Подгответе дезинфекционен разтвор за извършване на профилактична дезинфекция с ВМП разрешен за употреба и по ваш избор

дидактически материали: уреди и съоръжения за поддържане на хигиена на животните, инструменти за подрязване на копита, списък с ВМП за дезинфекция

<i>№</i>	<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1.	Познава грижите за хигиената на тялото и копитата на овце и кози	20
2.	Изброява профилактични мероприятия за предотвратяване разпространението на заразни и паразитни болести.	20
3.	Познава изискванията за хигиена на помещенията, хранилки, поилки, ясли, млечни пътища и съоръжения. Познава хигиенните изисквания към дворчетата за разходка на различни категории ДПЖ	20
4.	Познава изискванията за почистване и девастация на пасището	20
5.	Решава приложната задача/казуса.	20
Общ брой точки:		100

V. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание 1:

Да се подготви дезинфекционен разтвор за профилактична дезинфекция на обор за отглеждане на овце.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

Избиране на подходящия дезинфектант.

Определяне на процентния разтвор, според вида на дезинфекцията.

Ред за дезинфекция: описва се последователността, при която трябва да се дезинфекцират отделните части на помещението, хранилки, ясли, поилки и други съоръжения

Примерно практическо задание 2:

Изкуствено осеменяване на овце

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

подготовка на мъжкия разплодник

Подготовка на женското животно

Подготовка на изкуствена вагина

Получаване и изследване на семенната течност

зареждане на изкуствената вагина и осеменяване

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

№	Критерии	Показатели	Максимален брой точки	Те-жест
1	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и	1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства. 1.2. Правилно и по безопасен начин		да/не

	<p>опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i></p>	<p><i>употребява предметите и средствата на труда.</i> <i>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, и дефинира, и спазва предписания за своевременна реакция.</i> <i>1.4. Описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.</i></p>		
2.	<p>Ефективна организация на работното място.</p>	<p><i>2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията.</i> <i>2.2. Целесъобразна употреба на материалите.</i> <i>2.3. Работа с равномерен темп за определено време.</i></p>	2 2 1	5
3.	<p>Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.</p>	<p><i>3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица.</i> <i>3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства).</i></p>	3 2	5
4.	<p>Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание.</p>	<p><i>4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание.</i> <i>4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти.</i></p>	2 3	20
5.	<p>Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.</p>	<p><i>5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите.</i> <i>5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа.</i></p>	3 2	20

6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание. Изчерпателност на разработката.	<p>6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология.</p> <p>6.2. Крайното изпълнение съответства на зададените технически параметри.</p> <p>6.3. Изпълнява задачата в поставения срок.</p>	8 8 4	30
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание.	<p>7.1. Осъществява операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и при изпълнение на конкретни дейности.</p> <p>7.2. Контролира техническите показатели - текущо и на готово изделие.</p> <p>7.3. Оценява резултатите, взема решение и отстранява грешките.</p> <p>7.4. Прави оптимален разчет на времето за изпълнение на изпитното задание.</p>	1 1 1 2	5
8.	Защита на извършения технологичен процес, монтаж (ремонт), настройка на уреда (машина/апарат и др.) или защита на изработения проект или защита на качествата на готовото изделие.	<p>8.1. Може да представи и обоснове приетия вариант на решение /изпълнение на практическото задание.</p> <p>8.2. Демонстрира добра техника на презентирание.</p>	10 5	15
			Общ брой точки	100

VI. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на първа степен на професионална квалификация по специалността **6211202 „Овцевъдство и козевъдство“**, професия код 621120 **„Работник в животновъдството“** е в точки както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки, определени в националната изпитна програма.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 30 процента частта по теория на професията и 70 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява както следва:

Окончателна оценка в брой точки = 0,3 x получения брой точки от част по теория на професията + 0,7 x получения брой точки от част по практика на професията

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

(5) Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VII. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Андреев, А., и колектив, Животновъдство, Дионис, София, 1993.
- Спасов М. и колектив, Справочник по животновъдство, Земиздат, София, 1999
- Препоръки за хуманно отношение към животните, МЗХ, 2005 ;
- Д-р Водас К., Заразни болести по животните – кратък справочник на фермера, София 1997;
- Банев Б., Съвременен поглед на машинното доене на биволици, овце и кози, МЗХ и НССЗ, София, 2004 ;
- Тодоров Н., Средкова М., Тодоров Т., Животновъдство, Земиздат, София, 1984;
- Павлов Д., Ръководство за упражнение по фуражно производство, Земиздат, София, 1999;
- Тодоров Н., Наръчник за съставяне на рецепти за комбинирани фуражи и схеми за хранене на животните, Тракийски университет Стара Загора, 2001;
- Тодоров Н., Приложно хранене на стопанските животни, ИФО Дизайн, 2016;
- Тодоров Н., Славов Р., Митев Ю., Отузбиров Р. Практическо хранене и отглеждане на кози, Тракийски университет, Стара Загора 1996,

VIII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Нели Шаркова

Инженер по животновъдство Галина Даскалова – Професионална земеделска гимназия „Добруджа“, гр. Силистра

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията код 621120 „Работник в животновъдството“
специалността код 6211202 „Овцевъдство и козевъдство“**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точно наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията код 621120 „Работник в животновъдството“
специалността код 6211202 „Овцевъдство и козевъдство“**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)
от клас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

В) ПРИМЕРНО УКАЗАНИЕ ЗА РАБОТА ЗА УЧЕНИЦИТЕ/КУРСИСТИТЕ И ПРИМЕРНИ ТЕСТОВИ ЗАДАЧИ С ЕТАЛОН ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И КЛЮЧ НА ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на първа степен на професионална квалификация по **6211203 „Свиневъдство“, професия код 621120 „Работник в животновъдството“.**

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак **×**, а за другите типове задачи начина на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебния материал, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е анонимен с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

Г) РАЗРАБОТВАНЕ НА ТЕСТ

1. Примерна матрица на целите

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5. Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки от графа

Времето за работа с теста се определя като за всяка задача от равнище „Знание“ се полагат 6 минути, от равнище „Разбиране“ – 8 минути, от равнище „Приложение“ – 10 минути.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I Знание 0-2т.	II Разбиране 0-4т.	III Приложение 0-6т.
1	2	3	4	5
Познава породи овце за мляко, прави описание на техните характеристики	20	2	2	-
Описва анатомичното устройство на млечната жлеза. Изброява факторите, от които зависи млечната продуктивност	20	1	2	-
Изброява характерните фуражи за хранене на лактиращи овце, описва изисквания към прибиране, съхранение и обработка при хранене на овце	20	1	1	3
Познава изискванията за хуманно отношение при транспортиране на животни	20	-	3	1
Решава приложната задача/казуса.	20	-	-	6
Общ брой задачи: 22 Време за решаване на теста: 172 минути		4	8	10
Общ брой точки:	100	8	32	60
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

Примерна задача от равнище „Знание“

Какво представлява дезинфекцията?

- а. комплекс от мерки и мероприятия за унищожаване на вредни микроорганизми;
- б. комплекс от мерки и мероприятия за увеличаване на вредни микроорганизми;
- в. комплекс от мерки и мероприятия за поене на животните

2т.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

Отговор а) – 2 точки

Всички останали отговори – 0 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Примерна задача от равнище „Разбиране“:

Защо е необходимо да се води дневник за дезинфекция на млекопункта и дневник за температурата на млякото в него?

- а. за да има разкрито още едно работно място във фермата- дезинфектор и регистратор на данни;
- б. Бактериите и микробите са навсякъде. Млякото е храна за човека. Най-важното е да предпазваме млякото от тези, които причиняват болести, защото това води до проблеми с човешкото здраве ;
- в. за да разпространим бактериите, които помагат на хората да се разболяват;
- г. важна е температурата на млякото, защото при по-висока температура от хладилната, то вкисва и става среда за развитие на микроорганизми.

4т.

Еталон на верния отговор: б и г

Ключ за оценяване:

Отговор б и г – 4 точки

Отговор само б – 2 точки

Отговор само г – 2 точки

Отговори а и в – 0 точки

При посочени повече от два отговора – 0 точки

4. Примерна задача от равнище „Приложение“:

Попълнете примерния дневник за проведена дезинфекция с разрешения за употреба алкален препарат „AVIBASE“, с начин на употреба - 0,5 % воден разтвор, с вашите данни като

дезинфектор в млекопункта с номер FM19750002, собственост на „Агротайм“ ООД и данни в дневника за температура на млякото, която е хладилна:

10т.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

**ДНЕВНИК ЗА ДЕЗИНФЕКЦИЯ НА ФЕРМЕРСКИ МЛЕКОПУНКТ
на „Агротайм“ ООД**

Дата	Вид на помещението	номер на обекта	Собственик	Начин на използване на препарата/наименование	Лице, извършило почистването	Подпис
5.5.2020	млекопункт	FM19750002	„Агротайм“ ООД	0,5 % воден разтвор на „AVIBASE ”	Иван Георгиев Иванов	п

**ДНЕВНИК ЗА ТЕМПЕРАТУРАТА НА МЛЯКОТО
ВЪВ ФЕРМЕРСКИ МЛЕКОПУНКТ
на „Агротайм“ ООД**

№	дата	температура
1	05.05.2020 г.	- 2 до +4 градуса С

пълнен отговор /попълнени всички графи в двата дневника / - 6 точки

Непълнен отговор /според броя попълнени графи/ от 1 до 5 точки

Липса на отговор – 0 точки